

Modtagere:

Beboere i Bredstrup, som er generede af gyllelugt

Håstrupgård, att: Esben Graff

Gregers Damgaard Jensen

10-05-2016
Sags id.: 16/3285
Sagsbehandler:
Nina Karner

Lugtgener i Bredstrup fra gylleudbringning

Fredericia Kommune har modtaget mange henvendelser fra beboere i Bredstrup, som er generet af lugt fra gylleudbringning.

Alle henvendelser beskriver en lugt, der er usædvanligt stærk, kvalm og vedvarende, og som adskiller sig fra den 'normale' lugt af gylle, som beboerne i området er vant til at opleve under gylleudbringning.

Oplysninger om gylleudbringning

Fredericia Kommune har kontaktet 2 landmænd, som driver arealer omkring Bredstrup. Håstrupgård ApS (www.hastrupgaard.dk) v. Esben Graff driver de arealer, som ligger umiddelbart øst for Bredstrup, imellem byen og jernbanestrækningen. Gregers Damgaard Jensen, Bredstrupvej 85, driver arealet umiddelbart vest for Bredstrup og arealer sydvest for byen. Se bilag 1.

Esben Graff har oplyst, at der er bragt forsuret svinegylle ud på mark 1 (se bilag 1) øst for byen onsdag den 4. maj. Der er opstillet en container, en såkaldt buffertank, hvor tankvogne fragter gyllen til containeren, så gyllevognen kan suge gyllen direkte fra containeren. Maskinstationen stod for udbringningen, så Esben ved ikke præcist hvor containeren blev stillet, men der er få muligheder i området, som tilgodeser både tankvognens og gyllevognens adgang til containeren. Det hele var overstået i løbet af onsdag. Esbens oplysninger stemmer med de oplysninger, som Fredericia Kommune har modtaget fra en række beboere i området.

Håstrupgård er begyndt at forsøre gylle indenfor det seneste år, så det er første gang, der tildeles forsuret gylle til de pågældende marker. For 2 uger siden, i slutningen af april, bragte Håstrupgård gylle ud på de marker, der ligger på den anden side af jernbanestrækningen, længere væk fra Bredstrup. Det var en fredag, og man undgik bevidst at bringe ud på de marker, der ligger nærmest Bredstrup, fordi det var op til en konfirmationsweekend. Det var planen at bringe ud på de bynære marker (mark 1) den følgende mandag kl. 4 om morgenen, men det blev forhindret pga. sne og

efterfølgende regn, som gjorde det umuligt at køre på markerne. Først i dagene op til Kristi Himmelfart blev det igen muligt at gøre gylle ud, og da gylleudbringningen pga. det sene og våde forår nu var meget forsinket, var det nødvendigt at få gyllen bragt ud, uanset at det var lige op til en helligdagsferie, med høje temperaturer og østenvind. Esben Graff oplyser, at Håstrupgård altid gør sig umage for at udbringe gyllen, så den generer naboer mindst muligt, men at det denne gang ikke var muligt. Normalt lykkes det at udbringe gyllen lige før der er lovet regn, så regnen kan dæmpe gyllelugten.

Gregers Damgaard Jensen har oplyst, at han har udbragt alm. svinegylle på mark 4 sydvest for Bredstrup torsdag den 5. maj. Han har ikke udbragt husdyrgødning på mark 2 umiddelbart vest for Bredstrup, og mark 3 og 5. Der skal ikke bringes husdyrgødning ud på mark 2, 3 og 5 i dette forår (se bilag 1).

Mark 6 og 7 drives af Bredstrupgård. Fredericia Kommune har uden held forsøgt at kontakte Bredstrupgård (Bredstrupvej 114, Søren Anders Kring). Gregers Damgaard Jensen har oplyst, at så vidt han ved, er der ikke bragt gylle ud på mark 6.

Hvad siger reglerne?

Regler om udbringning af gylle fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen¹ § 28. Udbringning af husdyrgødning må ikke give anledning til unødige gener. Dvs. gylle må gerne medføre lugtgener, hvis vejret og andre omstændigheder betyder, at det er nødvendigt for driften af de pågældende marker, at gyllen udbringes. Der skal tages hensyn til beboere i området, hvis det er muligt, såsom udbringning under gunstige vind- og vejrforhold.

200 meter fra byzone må man ikke udbringe husdyrgødning på lørdage, søndage og helligdage. 200 meter zonen fremgår af bilag 1 (blå skravering). På Håstrupgårds marker (mark 1), som ligger nærmere end 200 meter fra byzone, blev gyllen udbragt onsdag den 4. maj, som hverken var en lørdag, søndag eller helligdag, og bestemmelsen er derfor overholdt. På Gregers Damgaard Jensens mark blev der udbragt gylle torsdag den 5. maj, dvs. på en helligdag, men da næsten hele marken ligger mere end 200 meter fra byzone, er afstandskravet overholdt (på nær et lille hjørne af marken op mod byen, som vurderes at være af underordnet betydning).

På sort jord og græsmarker skal gylle nedfældes, dvs. lægges i en rille nede i jorden, fordi det giver en lavere ammoniakfordampning, og det lugter også mindre. Ammoniak kan påvirke naturområder, og skal derfor begrænses mest muligt. På marker, hvor der er etableret en afgrøde, må gyllen gerne udlægges ovenpå jorden med slæbeslanger. Det lugter mere, men er mindre ressourcekrævende, og hvis afgrøden har en vis højde, kan afgrøden medvirke til at reducere ammoniakfordampningen. Det er dog ikke et krav, at afgrøden skal være fremspiret, for at bruge slæbeslanger. Forsuret gylle må altid slangeudlægges, også på sort jord, da det har en lavere ammoniakfordampning. Det vil sige, at udbringning af forsuret gylle på markerne omkring Bredstrup gerne må ske ved slangeudlægning, uanset om der står en afgrøde eller ej.

Brugen af buffertank (container) under udbringning af gylle er ikke direkte reguleret i lovgivningen, men er en udbredt praksis, som er nødvendig for at kunne udbringe gylle på arealer, der ligger adskilt fra husdyrbruget, hvor gyllen produceres og opbevares. Det er lovpligtigt at transportere gyllen

---

¹ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1318 af 26. november 2015 (kan findes på www.retsinfo.dk)

i lukkede tankvogne, når vejafstanden er over 10 km til udbringningsstedet. Ved marken skal gyllen omlastes til en gyllevogn, der kan bringe gyllen ud. Det er ikke logistisk muligt at tankvognen og gyllevognen skal vente på hinanden, når der skal lastes om, så derfor er det nødvendigt at have et midlertidigt gyllelager, en buffertank, i marken. Der kan være situationer, hvor placeringen af buffertanken er unødigt tæt på beboelse, eller buffertanken er opstillet i unødigt lang tid. Det er et skøn, som kommunen skal foretage, hvor det skal sikres, at landmanden har den fleksibilitet, som er nødvendig for at kunne drive jorden i praksis, og samtidig skal omkringboende generes mindst muligt.

Det fremgår af et brev, Fredericia Kommune har modtaget fra en række beboere i Bredstrup, at buffertanken var placeret tæt ved ejendommen Bredager 1 (se bilag 1). Fredericia Kommune vurderer umiddelbart, at en placering et andet sted på Stallerupvej havde været mere hensigtsmæssig. Den pågældende buffertank var dog kun i brug i en halv dag, og Fredericia Kommune vurderer, på baggrund af den begrænsede periode, at brugen ikke har givet anledning til unødige gener. Håstrupgård opfordres dog til at instruere maskinstationen i at vælge en mere hensigtsmæssig placering næste gang.

Håstrupgård, som ligger i Vejle Kommune, er omfattet af en miljøgodkendelse, som er meddelt af Vejle Kommune i 2007. Miljøgodkendelsen sætter ingen vilkår til udbringningen af husdyrgødning udover de sædvanlige regler.

Kommunens vurdering

Der er ingen tvivl om, at beboerne i Bredstrup oplever meget stærke og væsentlige lugtgener fra den udbragte forsured gylle. Lugtens karakter beskrives som værre end almindelig gylle, mere intens og generne varer i længere tid end normalt. En beboer har beskrevet, at lugtgenerne først for alvor startede torsdag morgen den 5. maj, og efterfølgende har fluktueret meget, og har været værst om aftenen, når vinden har lagt sig.

De stærke lugtgener skyldes en kombination af årsager. Onsdag den 4. maj stod vinden i vest, og fra torsdag har den været i syd / sydøst (se bilag 2). Lugtgenerne har derfor været størst siden torsdag. Fluktuerende lugtgener henover døgnet skyldes sædvanligvis ændringer i vindstyrke, og på varme dage kan et termisk løft af lugten betyde, at den ikke er så stærk i løbet af dagen, men kommer tilbage når temperaturen falder om aftenen – det kan opleves som en bølge af lugt, selvom der ikke bliver udbragt mere gylle. Den anderledes lugt skyldes formentlig, at gyllen er forsuret, og kombinationen af forsuring, slangeudlægning, høje temperaturer, manglende regn og østenvind betyder, at lugten er stærkere, mere kvalm, og længerevarende end normalt.

Forsuring er godt for naturen, fordi der fordamper mindre ammoniak. Miljøstyrelsen har dog ikke i den nuværende lovgivning indført ekstra beskyttelse af omkringboende imod lugtgener fra forsuret gylle. Den beskyttelse af omkringboende, som kommunen skal påse er overholdt, er altså den samme som for almindelig gylle: 200 meter reglen samt kravet om, at udbringning ikke må give anledning til unødige gener.

Det er vigtigt at skelne mellem nødvendige og unødvendige gener. På grund af det usædvanligt kolde og våde forår er jordbearbejdning, gylleudbringning og tilsåning af marker generelt forsinket i forhold til at få et optimalt udbytte. Som følge heraf har det ikke været muligt at finde et gunstigt tidspunkt for udbringningen på mark 1. Det vurderes derfor, at det har været driftsmæssigt nødvendigt at udbringe gylle på de pågældende marker onsdag den 4. maj, på trods af ugunstig vindretning, høje temperaturer og en kommende ferie.

Fredericia Kommune vurderer, at gylleudbringningen er foregået lovligt, og ikke har givet anledning til unødige gener.

Svar på spørgsmål

Fredericia Kommune har modtaget et brev fra en række beboere i Bredstrup, som især omhandler lugtgener fra udbringningen onsdag den 4. maj, men også støjgener og andre forhold. Spørgsmålene er besvaret herunder. Brevet er til orientering videresendt til Esben Graff, Håstrupgård.

- *Hvad er der blevet spredt ud på markerne mellem Bredstrup og jernbanen, siden det lugter så fælt og så længe? Og er mængderne inden for rammerne?*

Svar: Håstrupgård har oplyst, at der er tale om forsuret svinegylle. Fredericia Kommune finder ikke anledning til at tro, at der er udbragt mere gylle end tilladt. Hvor meget der må udbringes afhænger af, hvilken afgrøde, der sås på marken, og hvor meget gylle der tildeles landbrugets øvrige marker. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer reglerne om harmonitryk (1,4 DE pr ha) og kvælstofnomen for hver enkelt afgrøde.

- *Er det rimeligt at gylle (eller slam?) bliver omlæsset direkte i en åben container, som er placeret ind til skellet til et boligområde – og er det i det hele taget lovligt at samle landbrugsredskaber så tæt op af bebyggelse på alle tider af døgnet?*

Svar: Det er tilladt at omlæsse gylle i en åben container ved det areal, hvor gyllen skal udbringes, i en begrænset periode. Fredericia Kommune opfordrer Håstrupgård til at sørge for, at containeren placeres længere ude ad Stallerupvej næste gang. Der findes ingen specifikke bestemmelser om støj fra landbrugsredskaber på markarealer tæt ved beboelse. Miljøstyrelsen har defineret en række vejledende støjgrænser i det åbne land og i byzone, for hhv. dag, aften, nat og weekend. Fredericia Kommune vurderer, at støjgrænserne som udgangspunkt skal overholdes ved vedvarende eller gentagne aktiviteter. Enkelte støjende hændelser fra maskiner på markarealer må dog som udgangspunkt accepteres i perioder med forårsmarkarbejde og høst, hvor det kan være nødvendigt af hensyn til landbrugsdriften at arbejde i marken på alle tider af døgnet. Ved henvendelse om konkrete episoder kan Fredericia Kommune vurdere, om der er grundlag for at indskærpe eller påbyde en ændret adfærd.

- *Kan det være rigtigt, at gylleudbringning kan finde sted lige op til en Kr. Himmelfartsferie – ikke mindst de givne vejr- og vindforhold taget i betragtning?*

Svar: Udbringningen må ikke give anledning til unødige gener, og må ikke finde sted 200 meter fra byzone på lørdage, søndage og helligdage. Da udbringning skete på en onsdag, og vurderes at være nødvendig, er den fuldt lovlig.

- *Endelig vil vi gerne vide, om det er muligt at kræve, at der gives varsel ved gylleudbringning op til et så tæt bebyggede område?*

Svar: nej, lovgivningen omfatter ikke obligatorisk varsel af gylleudbringning i boligområder. Men Håstrupgård kan frivilligt tilbyde jer en sådan ordning. Fredericia Kommune opfordrer til, at I kontakter Esben Graff fra Håstrupgård vedrørende dette spørgsmål.

Desuden har flere beboere oplyst, at markerne øst for Bredstrup er sprøjtet med svampemiddel mandag den 9. maj, og at østenvinden har medført afdrift af sprøjtemiddel ind over boligerne. Beboerne spørger, om det er lovligt? Fredericia Kommune har ikke kendskab til de regler, der regulerer brugen af sprøjtemidler. Regler om anvendelse af sprøjtemidler administreres af NaturErhvervstyrelsen. Læs mere på styrelsens hjemmeside, hvor der også findes kontaktinformation: <http://naturehverv.dk/landbrug/planteavl/pesticider/>

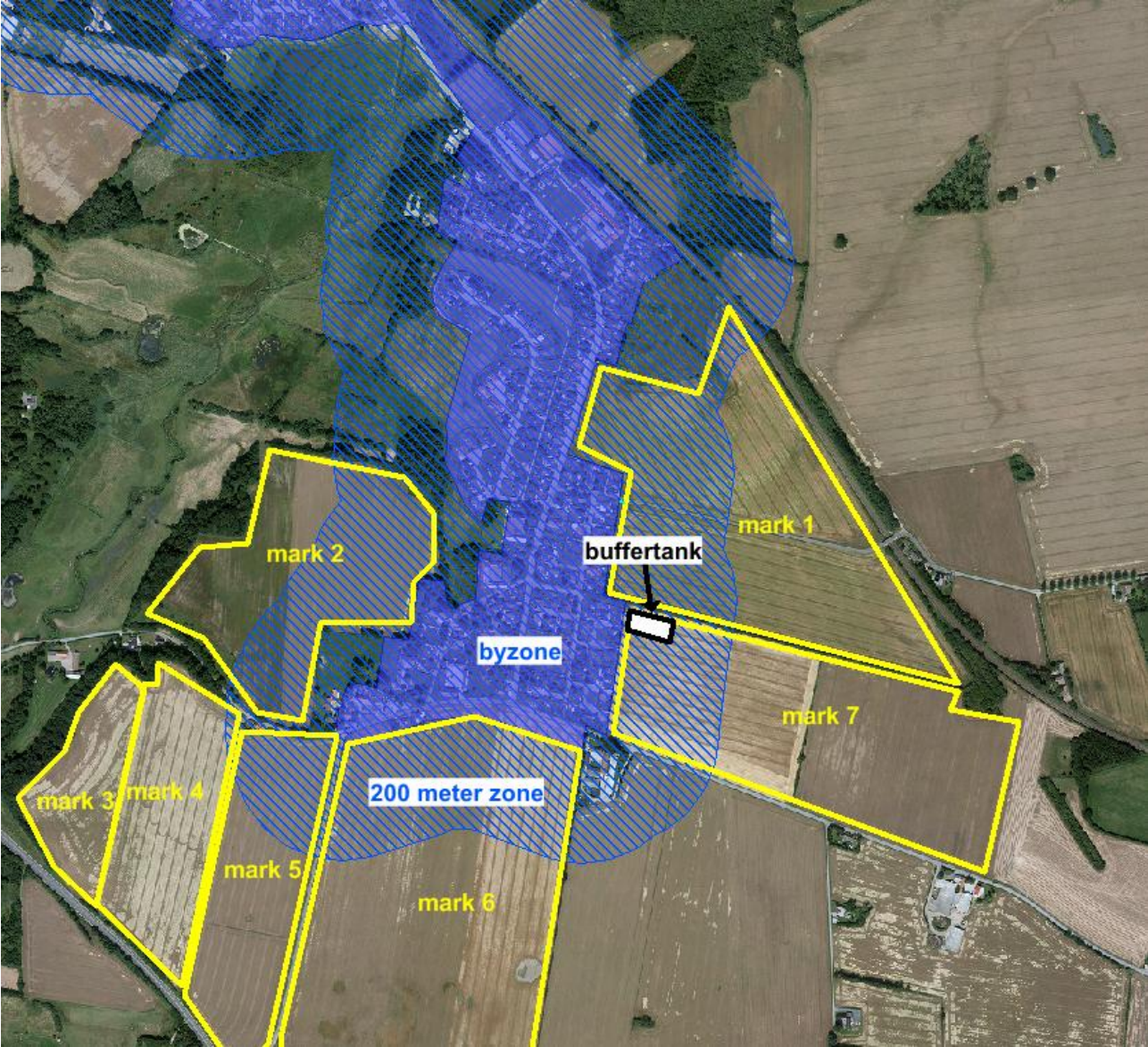
Esben Graff har overfor Fredericia Kommune udtrykt beklagelse over de uheldige vejrforhold som har betydet, at det ikke har været muligt for Håstrupgård at tage de hensyn til beboerne, som de ønsker at gøre, og plejer at gøre. De optimale tidspunkter for gylleudbringningen på det pågældende areal er en periode med vestenvind, lige før der er udsigt til regn, og gerne i starten af en uge, så konfirmationsweekender og ferieperioder ikke bliver berørt – og dette praktiseres i videst muligt omfang, når vejret og omstændighederne tillader det. Esben Graff indgår gerne i en konstruktiv dialog med beboerne i området, eller svarer på eventuelle spørgsmål, på tlf. 20783591 eller mail hastrupgaard@hastrupgaard.dk.

Hvis I har yderligere spørgsmål, er I velkomne til at kontakte Nina Karner på telefon 7210 7645 eller mail: nina.karner@fredericia.dk.

Venlig hilsen
Nina Karner
Agronom

BILAG 1

BILAG 2

